

УДК 69.003

Л.В. Шумак,

аспірантка кафедри економіки будівництва,

К.О. Назарко

магістр кафедри економіки будівництва,

Я.М. Петрівський

магістр кафедри економіки будівництва,

О.О. Туленков

магістр кафедри економіки будівництва,

Є.М. Хлусевич

магістр кафедри економіки будівництва,

Київський національний університет будівництва та архітектури, м. Київ

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИЗНАЧЕННЯ КОШТОРИСНОЇ ВАРТОСТІ НА ПРОЕКТНІ РОБОТИ

Анотація. У статті наведено результати аналізу літератури вітчизняного досвіду проектування, зокрема визначення вартості проектних робіт. Проаналізовано діючий механізм ціноутворення в Україні. Розглянуто методіку моделювання вартості проектування: визначення вартості проектних робіт.

Проаналізовано суперечності вимог діючих в Україні нормативних документів, що виникають при проектуванні. Позначено можливі зміни, які могли б бути внесені в нормативи на базі вітчизняного та зарубіжного досвіду.

З метою забезпечення системи ціноутворення в будівництві та проектуванні у відповідності ринковим умовам визначені об'єктивні передумови та основні напрями реформування. Розглянуто обґрунтування існуючої ринкової моделі визначення договірних цін, методичні основи нормативної бази ціноутворення на проектні роботи.

Ключові слова: ціноутворення на проектні роботи, проектно-кошторисна документація, науково-технічна продукція, об'єкт-аналог, договірна ціна, методи визначення вартості проектних робіт.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Важливою метою будівельних і проектних організацій є забезпечення сталого і збалансованого розвитку. Це одна з основних задач, що стоїть перед економікою України, яка вимагає серйозного осмислення. Сьогодні в Україні актуально здійснення заходів, спрямованих на стабілізацію роботи будівельних підприємств і проектних організацій. Серед будівельних підприємств і проектних організацій зустрічаються як успішно діючі, так і ті що знаходяться в кризовому стані.

Завдання і актуальність дослідження. Визначити підходи до формування вартості проектних робіт виконуваних вітчизняними проектними організаціями в межах України, основні відмінності в підходах до ціноутворення проектних робіт. На сучасному етапі розвитку будівельної галузі, одним з найважливіших завдань, є підвищення ефективності планування діяльності проектних організацій. Питання економічної діяльності проектних організацій неодноразово обговорювалося. Нормативи для визначення вартості проектних робіт, затверджені ще в минулому столітті і не відповідають реальним рекомендаціям з розрахунку вартості проектування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Велика кількість вітчизняних вчених займалися питаннями вартості ціноутворення в будівництві та проектуванні, на певних часових відрізках, такі як: А.В. Беркута [2], А.Ф. Гойко [3], О.С. Гриценко [4], Ю.О. Запечна (Гри-

ценко) [4], Н.П. Івлева [5], Т.В. Машошина [6], К.І. Шевчук [7], Ю.П. Яворівський [8], та інші.

Мета дослідження. Метою дослідження є виявлення актуальних економічних проблем в області будівництва і проектування України, а саме в проектних організаціях. Це стосується використання методів визначення вартості проектних робіт. Потрібна ретельна технологічна увага з нормативами і нормами не тільки на стадії проектного завдання, а й самого процесу проектування. Можна стверджувати, що економічна увага не менш важлива і актуальна, ніж технологічна.

Виклад основного матеріалу. Проблема ціноутворення в будівництві та проектуванні неодноразово зачіпалась і аргументувалась економістами і вченими протягом останніх десятиліть в нашій країні і за кордоном. Проте, на сьогоднішній день це питання вимагає конкретного економічного обґрунтування, особливо на стадії формування ціни проектною продукції. Розвал Радянського Союзу став повним провалом в розвитку та вдосконаленні кошторисно-нормативної бази в будівництві, в тому числі і проектуванні.

До теперішнього часу немає повного економічного обґрунтування ефективності проектних рішень на основі кількісних характеристик і економіко-математичного моделювання статистичної бази. А також немає досконалої методики визначення трудомісткості проектних робіт. У розвитку проектного діла, а також системи ціноутворення все це є визначеною переш-

кодою. І ці невирішені завдання потрібно вирішувати якомога швидше.

В період підйому економіки, будівництво — одна з найбільш її прибуткових галузей. При цьому збільшується виробництво будівельних матеріалів, ростуть обсяги проектних робіт. Вони стають затребуваними, в тих же пропорціях, що і зростання обсягів будівництва. Сьогодні в економічній науці існують різні точки зору щодо основи ціни на проектні роботи.

Проектно-кошторисне нормування і ціноутворення в будівництві являє собою динамічний, багатоплановий процес, який є найважливішим елементом економічних взаємовідносин всіх учасників будівельної діяльності. І цей процес змінюється відповідно до зміни законодавчих і правових основ економічного розвитку держави. В Україні з просуванням економіки в бік ринкових відносин в системі ціноутворення відбулися істотні зміни. Виникла необхідність точної і достовірної оцінки вартості будівництва об'єктів на всіх стадіях інвестиційного процесу. Тому потребує вдосконалення методології формування кошторисних норм.

Початковим етапом економічного існування об'єкта є проектування. Проведено аналіз публікацій з питань суті "ціни" на проектні роботи в ринкових умовах, а також організації ціноутворення в будівництві на проектні роботи України.

Здобуття Україною незалежності, її курс на ринкові перетворення відкрили можливості переходу до створення якісно іншої системи ціноутворення в будівництві та проектуванні. Однак, у зв'язку з методичною, законодавчою, організаційною, психологічною неготовністю до їх проведення, в перші роки істотні зміни тут були неможливі. А в подальшому на цей процес негативно вплинула гіперінфляція. Вона ще більше загострила недоліки системи ціноутворення, посилила її невідповідність новій економічній ситуації і підкреслила актуальність кардинального реформування.

Дослідження проблеми реформування ціноутворення в економічній літературі України не дають вичерпної відповіді. Певну інформацію з цього питання можна отримати на основі аналізу практики ціноутворення в будівництві в країнах з ринковою економікою. При цьому слід мати на увазі, що досвід цих країн може бути використаний в Україні тільки з урахуванням його рівня розвитку, законодавства, фінансових, кадрових, інформаційних можливостей, існуючої інфраструктури тощо.

З упевненістю можна сказати, що будівельна галузь в Україні переживає необхідність в безперервному і динамічному оновленні кошторисно-нормативної бази, впровадження новітніх досягнень науки і техніки. Актуальними є питання модернізації будівельного проектування та принципів ціноутворення в будівництві та проектуванні. З метою забезпечення всіх учасників інвестиційно-будівельного процесу сучасним інструментарієм, що дозволяє оптимізувати вартість будівництва і проектування, зміни в даних сферах повинні спиратися на розробки вітчизняних вчених і досягнення світової практики. Надалі все це в підсумку позначиться на проведенні підрядних торгів.

За рахунок розвитку теоретичних основ і систематизації практичних даних, питаннями вартості ціноутворення в будівництві та проектуванні, на пев-

них часових відрізках, займалися багато вітчизняних і зарубіжних вчених, і фахівці, зокрема: А.В. Беркута [2], А.Ф. Гойко [3], О.С. Гриценко [4], Ю.О. Запечна (Гриченко) [4], Н.П. Івлева [5], Т.В. Машошина [6], К.І. Шевчук [7], Ю.П. Яворівський [8], та інші.

Дослідження вчених присвячені проблемам кошторисного нормування, вдосконалення визначення кошторисної вартості будівництва і проектування на різних етапах будівельного виробництва.

Робота Беркути А.В. присвячена обґрунтуванню необхідності, напрямків і методів розробки системи реформування ціноутворення в будівництві України з метою забезпечення її відповідності ринковим умовам. Наукова робота являє собою переломний момент в системі ціноутворення в будівництві країни. Автор не тільки звертає увагу на актуальність даної проблеми, а й запропонував конкретні рішення щодо вдосконалення ціноутворення в будівництві. Результатом наукової роботи було впровадження однорівневої системи ціноутворення в будівництві. Вчений розробив ринкову модель визначення договірної ціни, а також встановив різницю між кошторисною вартістю будівництва і договірною ціною будівельної продукції, тим самим запропонував конкретні рішення щодо вдосконалення ціноутворення в будівництві. І це є певним проривом в цій області наукових досліджень [2].

В даний час в Україні питаннями ціноутворення в області визначення вартості науково-дослідних робіт займається вчена Івлева Н.П.. Вона розглядає процес розробки нормативів витрат праці на розробку науково-технічної продукції в будівництві як певну систему з великою кількістю показників, що впливають на трудомісткість робіт. Нею була виведена залежність трудомісткості науково-дослідних робіт від рівня новизни і категорії складності робіт [5].

Роботи присвячені вирішенню проблеми визначення ціни науково-технічної продукції (НТП) в будівництві та проектуванні. Об'єктивною необхідністю є вдосконалення теоретичної та методичної системи реформування ціноутворення та розробка нормативної бази для визначення достовірної та обґрунтованої ціни їх продукції.

Запропоновано метод нормування науково-технічної продукції в будівництві з урахуванням класифікації технічних факторів, виконуваних науково-дослідних робіт. Встановлено залежність трудомісткості робіт від новизни і складності розробки науково-технічної продукції. Розроблено структуру створення нормативів витрат праці на розробку НТП. Розрахунок ціни пропозиції НТП пропонується двома методами — калькуляційним або нормативним:

Усереднені відсоткові показники визначення вартості проектних робіт встановлюється Центральним органом виконавчої влади з питань містобудування та архітектури, які час від часу переглядаються у зв'язку зі зміною вартості будівництва, що пов'язане із інфляційними процесами.

Розглянуто залежність розміру прибутку від трудомісткості робіт і виду науково-технічної продукції з урахуванням її новизни і складності. Розраховані диференційовані величини прибутку, що враховують новизну і складність НТП. Запропоновано вести паспортну систему обліку фактичних витрат, у порівнянні її з плановими показниками трудомістко-

Таблиця 1

Методи	Розрахунок
<p>Нормативний Рекомендується використовувати при економічному обґрунтуванні вартості прикладних науково-дослідних робіт в будівництві. Нормативний метод полягає у визначенні вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва об'єктів житла і соціальної сфери застосуванням усереднених відсоткових показників вартості проектних робіт до вартості будівельно-монтажних робіт.</p>	<p>1) Визначається на підставі діючих нормативів витрат праці, виходячи з усередненого показника вартості робіт в розрахунку на один людино-день, що враховує всі витрати:</p> $Ц = \sum_{i=1}^n (T_i \times B_i) + D_e + H \quad T_i = t_i \times V_i$ <p>де Ц - ціни НТП; <i>T_i</i> – трудомісткість виконання <i>i</i>-того етапу (виду) робіт, люд.-дн.; <i>B_i</i> – вартість <i>i</i>-того виду робіт, у розрахунку на один люд.-день, грн./люд.-дн.; <i>D_e</i> – додаткова вартість робіт (витрати на відрядження, тощо), грн.; <i>H</i> – податки й інші обов'язкові відрахування не враховані в складі вартості люд.-дн., грн.; <i>t_i</i> – нормативні витрати труда на одиницю нормування <i>i</i>-того виду робіт, люд. - дн. ; <i>V_i</i> - обсяг виконуваного <i>i</i>-того виду робіт у фізичних одиницях виміру, м³, кв², шт.</p> <p>2) Розрахункова ціна на основі діючих нормативів вартості відповідних видів робіт і розраховується за формулою:</p> $Ц = \sum_{i=1}^n (V_i \times B_i) + D_e + H$ <p>де <i>B_i</i> - нормативна вартість на одиницю нормування <i>i</i>-того виду робіт, грн.</p>
<p>Калькуляційний Рекомендується використовувати при економічному обґрунтуванні вартості пошукових науково-дослідних робіт.</p>	<p>Калькуляційний метод передбачає визначення вартості проектно-вишукувальних робіт на підставі діючих в Україні збірників цін на проектно-вишукувальні роботи із застосуванням відповідних коефіцієнтів та індексів для будівництва об'єктів усіх галузей і підгалузей народного господарства України. Вартість проектно-вишукувальних робіт, що не враховані діючими в Україні збірниками цін, обчислюється з використанням відомчих збірників цін, або на основі розрахунків за трудовими витратами.</p>

сті, що дозволить періодично коригувати нормативну базу, допоможе її вдосконалювати, що сприятиме зростанню продуктивності праці, оптимізації організаційно-господарської діяльності та підвищення ефективності роботи наукових організацій і прискоренню впровадження результатів наукових розробок.

Вчений Яворівський Ю.П. зробив наголос на фінансовому контролі, як на важелі, який покращує проектно-кошторисну справу і визначив економічні важелі інтенсифікації проектного виробництва. Він спостерігав за динамікою витрат на проектування, надав економічну оцінку ефективності прийнятих проектних рішень і витрат на проектування [8]. Розглянув питання підвищення ефективності капітальних вкладень на стадії проектування, де ставиться акцент на об'єктивну оцінку трудомісткості проектних робіт, яка є дуже складною. До теперішнього часу, ця проблема не знайшла остаточного рішення, оскільки загальноприйняті в виробничому процесі принципи поділу трудових функцій і спеціалізації трудових процесів можуть бути застосовані лише в обмежених

рамках через суб'єктивний і творчий характер самого процесу.

В своїх роботах Машошина Т.В. висвітлює теоретичний і практичний матеріал на основі багаторічної практичної діяльності в реальній економіці будівельної галузі за визначенням витрат праці, що не підлягають прямому кількісному обліку при проектуванні. Матеріал спирається на фактичні дані роботи проектних організацій. Розроблено конкретні рекомендації і заходи з кошторисного нормування, основ і специфіки кошторисної справи, орієнтованих на практичне застосування з урахуванням спеціалізації конкретних будівельних робіт [6].

Проаналізовано та визначено місце, значення економічних законів в процесі розробки проектно-кошторисної документації. Систематизовані загально-економічні, специфічні закони, які економічно обґрунтовують фактори, що впливають на формування кошторисної вартості проектно-продукції. У процесі дослідження виявлено кількісні та якісні резерви вдосконалення кошторисного нормування з урахуванням

ям класифікаційних ознак вартості проектних робіт.

У роботі Гриценко О.С. розглянуто систему організації проектування, порядок розроблення проектно-документації, методику визначення вартості виконання проектних робіт та моделювання проектних робіт для будівництва. Висвітлено процес організації виробничої проектно-діяльності. Розглянуто питання контролю якості виконання проектних робіт [4].

Наукові праці вітчизняних фахівців з досліджуваної проблеми кошторисного нормування, розробки і впровадження нормативів, різні підходи до обґрунтування вартості будівництва та методичні основи ціноутворення проектно-продукції є теоретичною основою дослідження. Вивчення зарубіжного досвіду в області економіки будівництва, а саме в частині визначення кошторисної вартості проектних робіт дає можливість подальшого розвитку і застосування в удосконаленні механізму ціноутворення в будівництві та проектуванні України. Досліджувалися матеріали експертного опитування фахівців проектних організацій, соціальні дослідження, експертні оцінки отриманих результатів використані при впровадженні методики в проектних організаціях.

Протягом багатьох років дуже мало уваги, на рівні інформаційних повідомлень в спеціальних періодичних виданнях, приділялася питанню кошторисної вартості проектних робіт. Сьогодні основним джерелом інформації є законодавчі та нормативні документи з питань визначення вартості будівництва та проектних робіт, а також Internet-ресурси. Теоретичною базою основних положень статті є загальнонаукові принципи проведення наукових досліджень.

Більшості Замовників потрібна орієнтовна вартість проектування (вартість проектних робіт). Як правило, це не так просто, так як для визначення вартості необхідно враховувати багато факторів і стадії проектування.

Вартість проектних робіт істотно залежить від вихідних даних на проектування:

- Архітектурно-планувальне завдання (містобудівні умови і обмеження в складі містобудівного обґрунтування)
- Технічні умови щодо інженерного забезпечення об'єкта (ТУ);
- Завдання на проектування;

– Інші дані (топографічні плани, висновків про інженерно-геологічних, гідрологічних та екологічних умов території).

Питання механізму ціноутворення вартості проектних робіт до сих пір не врегульоване на належному рівні. Дослідження вчених вказують на гостроту проблеми, що стоїть перед будівельною галуззю.

Вивчення вітчизняного досвіду в будівельній галузі, зокрема проектуванні, а також огляд зарубіжної літератури свідчать як про наявність негативних моментів в області проектування, так і позитивних, які можливо слід застосувати для того, щоб удосконалити роботу українських проектувальників.

Наша українська система ціноутворення на інвестиційній стадії має схожість із зарубіжними даними визначення вартості проектних робіт. Публікуються збірники цін, але такі збірники публікуються інформаційними фірмами, а не встановлюються законодавчо, як в Україні.

В Україні вихідні дані для проектування отримує замовник і передає їх проектно-організації.

Для визначення кошторисної вартості проектних робіт в Україні з 2013 року застосовують стандарт ДСТУ Б Д.1.1-7: 2013 "Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи проектно-документації на будівництво" [1].

Згідно ДСТУ, на сьогоднішній день, в Україні кошторисна вартість проектно-вишукувальних робіт визначається (таблиця 2).

На підставі реалізованих проектів будівництва здійснюється вибір об'єкта-аналога, проектна документація яких затверджена в установленому порядку.

З метою забезпечення максимальної відповідності показників об'єкта-аналога показниками проектного об'єкта, необхідно дотримання умов порівняльності. Об'єкт, який проектується і об'єкт-аналог повинні бути приведені в порівняльний вид за основними показниками і вихідним даним:

- по об'ємно-планувальних показників;
 - за конструктивною схемою (системою);
 - за умовами здійснення будівництва (сейсмічні зони, розроблені території, що просідають ґрунти, зони зсуву і т.д.);
 - по природно – кліматичних навантажень і впливів.
- Пропонується приблизний алгоритм для визн-

Таблиця 2

№ п/п	Методи	Розрахунок
1	На підставі діючих в Україні збірників цін на проектно-вишукувальні роботи з застосуванням відповідних коефіцієнтів та індексів для будівництва об'єктів усіх галузей народного господарства України	Форма № 2-П
2	Застосування усереднених відсоткових показників вартості проектних робіт в залежності від розрахункової бази і категорії складності об'єкта будівництва: - об'єктів невиробничого призначення; - об'єктів виробничого призначення.	-
3	На підставі розрахунку витрат праці та економічно обґрунтованих елементів витрат на певний вид проектних робіт, не врахованих у збірниках цін і діючих нормативних документах	Форма №3-П

ачення вартості проектних робіт на будівництво об'єкта.

Застосовуючи будь-яку з наведених методик, отримуємо орієнтовну базову вартість на розробку проектної документації, вона є основою для формування договірної ціни, оскільки кожен об'єкт вимагає індивідуального підходу до оцінки проектних робіт.

Договірна ціна на проектну документацію залежить від наступних факторів — склад проекту, стадії проектування, складності об'єкта проектування, використовуваних рішень і від натуральних показників об'єкта, таких як потужність, загальна площа, будівельний об'єм, а також інших складових. Розподіл ціни проектних робіт за стадіями проектування (проект, робочий проект, робоча документація) наводиться в діючих ДБН та може уточнюватися за погодженням із Замовником проекту.

Вартість окремих розділів проектної документації (архітектурно-будівельна частина, опалення, вентиляція, водопостачання, каналізація, електропостачання і т.д.) визначається за наведеними в ДБН таблицями орієнтовної вартості розділів проекту і може коригуватись за погодженням із Замовником.

Якщо Замовнику не потрібен повний склад документів проекту, тоді розробляється скорочений, але достатній обсяг проектної документації, з урахуванням інтересів Замовника. В цьому випадку вартість проектних робіт, виконаних в скороченому складі на відміну від нормативного, визначається із застосуванням понижуючих коефіцієнтів.

Виконання всіх етапів проектування об'єкта та розробка окремих проектних рішень має здійснюватися з прогнозуванням кінцевого результату. В основі визначення ціни будь-якої продукції лежить трудомісткість її виготовлення. Фактор часу набуває особливої значущості, оскільки процес проектування характеризується динамікою розвитку в часі на певних етапах технічного прогресу.

Відставання зростання вартості проектних робіт від зростання заробітної плати в країні призводить до зниження конкурентоспроможності професії проектувальника на ринку праці. Єдиною на сьогодні альтернативою є підвищення швидкості проектування об'єктів капітального будівництва за рахунок зниження якості проектних рішень.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

1. Аналіз літератури з питань ціноутворення на проектні роботи і практики його організації в будівництві в Україні дозволяє визначити напрямки і завдання дослідження, методіку і організацію його проведення.

2. Правове поле дослідження склали законо-

давчі та нормативні документи України з питань визначення кошторисної вартості проектних робіт. У них розглянуті методи дослідження, послідовність їх розробки і впровадження в часі, зміни в системі ціноутворення, що відбулися в процесі реформування. Враховано результати наукових праць провідних вітчизняних і зарубіжних вчених.

3. Діюча в Україні, в умовах централізованої економіки, система ціноутворення в будівництві та проектуванні в останнє десятиліття перестала відповідати новим умовам господарювання, а тому стала гальмом на шляху їх розвитку. Для вирішення проблеми є суттєве реформування основних елементів системи ціноутворення на проектні роботи, в тому числі: складу, порядку розрахунку і застосування кошторисно-нормативної бази; методів і принципів розрахунку окремих складових вартості будівництва; порядку визначення договірних цін; функцій окремих суб'єктів інвестиційного процесу і ряду інших.

4. Проаналізовано відмінності ролі і функцій кошторисної вартості будівництва, проектних робіт і договірної ціни, умови більш повного врахування цих відмінностей в процесі ціноутворення.

5. На стадії розробки проектно-кошторисної документації систематизований і узагальнений зарубіжний досвід (досягнення зарубіжних проектувальників) у вітчизняній практиці практично не використовуються. Застосування позитивних аспектів зарубіжного досвіду щодо визначення вартості проектних робіт сприяло б розвитку проектної справи в Україні та вирішення багатьох актуальних питань, що стоять перед економікою будівництва.

6. Проблема економічної діяльності будівельних підприємств та проектних організацій свідчать про стійку тенденцію відставання існуючої кошторисної нормативної бази проектування від організаційно-технологічних процесів в будівництві. Це призводить до необґрунтованого визначення ціни виконання проектних робіт. Методи визначення вартості проектних робіт; кошторисні ціни будівельно-монтажних і проектно-випробувальних робіт; фактори, що впливають на вартість проектних робіт. Все це є складовими процесу ефективної розробки проектної продукції.

7. Розвиток системи кошторисного нормування - важливий інструмент, який сприяє відображенню суспільно необхідних витрат в цінах на проектну продукцію. Необхідно забезпечити кардинальне поліпшення системи кошторисних нормативів, підвищення їх техніко-економічної обґрунтованості. Повинні бути створені на цій основі цінові гарантії комплексного використання принципів комерційного розрахунку.

Література

1. ДСТУ Б Д.1.1-7:2013. Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво. — К.: 2013. — Режим доступу: interiorfor.com/dstu/dstu-b-d-1-1-7-2013.
2. Беркута А.В. Система реформування ціноутворення у будівництві України Автореф. дис. канд. економ. наук / А.В. Беркута; [Київський національний університет будівництва та архітектури] — К.: 2002. — 20 с.
3. Гойко А.Ф., Гриценко О.С., Шевчук К.І. та ін. Економіка проектування у будівництві // А.Ф. Гойко, О.С. Гриценко, К.І. Шевчук та ін. — К.: КНУБА, 2015. — 236 с.
4. Гриценко О.С., Шевчук К.І., Вахович І.В., Гриценко Ю.О. Моделювання проектних робіт для будівництва / О.С.Гриценко, К.І.Шевчук, І.В. Вахович, Ю.О. Гриценко. — К.: КНУБА, 2010. — 124 с.
5. Івлева Н.П. Теоретичні та методичні основи визначення ціни науково-технічної продукції у будівництві: Автореф. дис. канд. наук. / Н.П. Івлева; [Київський національний університет будівництва і архітектури]. — К.: 2005. — 23 с.

6. Машошина Т.В. Основні економічні закони, які впливають на процес розробки проектно-кошторисної документації та фінансовий результат діяльності проектних організацій / Т.В. Машошина // Вісник економіки транспорту і промисловості: збірник науково-практичних статей. — Харків УкрДАЗТ, 2013. — Вип. 42. — 315 — 318 с.
7. Шевчук К.І. Основи кошторисного нормування у будівництві / К.І. Шевчук, О.К. Шевчук. — К.: КНУБА, 2017. — 32 с.
8. Яворовский Ю.П. Повышение эффективности капитальных вложений на стадии проектирования (на примере Харьковских проектных организаций): дис. канд. економ. наук. / Ю.П. Яворовский. — К., 1974. — 227 с.

References

1. DSTU B D.1.1-7: 2013. Rules for determining the cost of design and survey works and examination of design documentation for construction. — К.: 2013. — Access mode: interiorfor.com/dstu/dstu-b-d-1-1-7-2013.
2. Berkut AV The system of reforming pricing in the construction of Ukraine Abstract. dis Cand. economist Sciences / AV Berkut; [Kyiv National University of Construction and Architecture] — К.: 2002 — 20 p. [in Ukrainian].
3. Goyko AF, Gritsenko O. S., Shevchuk K.I. etc. Economy of designing in construction // AF Goyko, O.S. Gritsenko, K.I. Shevchuk et al. — К.: KNUBA, 2015 — 236 pp. [in Ukrainian].
4. Gritsenko O.S., Shevchuk K.I., Vakhovich IV, Gritsenko Yu.O. Modeling of design works for construction / O.S.Gritsenko, K.I.Shevchuk, I.V. Vakhovich, Yu.O. Gritsenko — К.: KNUBA, 2010. — 124 p. [in Ukrainian].
5. Ioleva N.P. Theoretical and methodological bases for determining the price of scientific and technical products in construction: Author's abstract. dis Cand. Sciences: / N.P. Ioleva; [Kyiv National University of Construction and Architecture]. — К.: 2005 — 23 p. [in Ukrainian].
6. Mashoshina T.V. Major economic laws that affect the process of design estimates and financial results of project organizations / T.V. Mashoshina // Bulletin of the Economy of Transport and Industry: a collection of scientific and practical articles. — Kharkiv UkrDazT, 2013. — Vip. 42. — 315 — 318 p. [in Ukrainian].
7. Shevchuk K.I. Fundamentals of Estimated Rationing in Construction / KI Shevchuk, O.K. Shevchuk — К.: KNUBA, 2017. — 32 p. [in Ukrainian].
8. Yavorovsky Yu.P. Increasing the efficiency of capital investments at the design stage (on the example of Kharkiv design organizations): diss. Cand. economist sciences / Yu.P. Yavorovsky — К., 1974. — 227 pp. [in Ukrainian].

Шумак Л.В., Назарко К.А., Петровский Я.М. Туленков А.А. Хлусевич Е.М.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СМЕТНОЙ СТОИМОСТИ НА ПРОЕКТНЫЕ РАБОТЫ

Аннотация. В статье приведены результаты анализа литературы отечественного опыта проектирования, в частности определение стоимости проектных работ. Проанализирован действующий механизм ценообразования в Украине. Рассмотрена методика моделирования стоимости проектирования: определение стоимости проектных работ.

Проанализированы противоречия требований действующих в Украине нормативных документов, возникающих при проектировании. Обозначены возможные изменения, которые могли бы быть внесены в нормативы на базе отечественного и зарубежного опыта.

С целью обеспечения системы ценообразования в строительстве и проектировании в соответствии рыночным условиям определены объективные предпосылки и основные направления реформирования. Рассмотрены обоснование существующей рыночной модели определения договорных цен, методические основы нормативной базы ценообразования на проектные работы.

Ключевые слова: ценообразование на проектные работы, проектно-сметная документация, научно-техническая продукция, объект-аналог, договорная цена, методы определения стоимости проектных работ.

Shumak L.V., Nazarko K.A., Petrovsky I.M. Tulenkov A.A. Khlusevich E.M.

THEORETICAL BASES FOR DETERMINING THE ESTIMATED COST FOR DESIGN WORKS

Abstract. The article presents the results of the analysis of the literature of domestic design experience, in particular, the definition of the cost of design work. Analyzed the current pricing mechanism in Ukraine. The method of modeling the cost of design is considered: determining the cost of design work.

Analyzed the contradictions of the requirements of current regulatory documents in Ukraine arising during the design. Identified possible changes that could be made to the standards on the basis of domestic and foreign experience.

In order to ensure the pricing system in construction and design in accordance with market conditions, certain objective prerequisites and main directions of reform. The substantiation of the existing market model for the determination of contractual prices, the methodological foundations of the regulatory framework for the pricing of design works are considered.

Keywords: pricing for design works, design and estimate documentation, scientific and technical products, analogue object, contract price, methods for determining the cost of design work.